საქართ. შეშარცხვენე ხოც.-შეგზავლიანელთა სარეგოლიუციო პარტია

მთავარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 120,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე უკანასკნელზე კანტორა ღია ია დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10—34

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ხუთშაბათი სექტემბრის 14 1922 წ.

ფასი 150 მან. ▭ პროვინც. 6000 მან.

ბანდიტიზმი საქართველოში.

ამ ჟამად მეტად სამწუხარო ფაქტის წინაშე ვსდგავართ საქართველოში: ჩვენი ქვეყნის მაცხოვებულ ადგილებში, იქ, სადაც ხალხის უმეცრება ჯერ კიდევ ვერ გასცილებია თავის პირველყოფილ მდგომარეობას, ბანდიტურმა მოძრაობამ იჩინა თავი და სხვადასხვა ჯურის პირები ცდილობენ წყლის ამღვრევასა და თავისუფლად თევზის ჭერას.

რა ამოქმედებს ამ ბანდიტურ მოძრაობას, რა არის მისი მთავარი ნიშანი, რით სულდგმულობენ მისი ხელმძღვანელები?

ბანდიტიზმი თავისთავად ყაჩაღური მოძრაობაა, მას არავითარი წმინდათ წმინდა არ აქვს ულდგმულებს, მისთვის არ არსებობს საზოგადოებრივი მისწრაფება და უმაღლესი იდეალები; პირადი ეგოიზმი და თავისი საკუთარი ინტერესებისათვის საზოგადოებრივი ინტერესების მსხვერპლად შეწირვა,—ეს რით სულდგმულობს და რა ამოძრავებს ბანდიტიზმს. ამიტომ ბანდიტიზმის ზნეობრივად დამარცხება და მისი ეთიკური მოსაზრებით გაკოტრებულად გამოცხადება ეს ადვილი საქმე არის; პირადი ეგოიზმისა და ყაჩაღობის წინააღმდეგ საზოგადოებრივი ინტერესების დაპირისპირება ყოველთვის ამარცხებს პირველსა და ფართო გზას უხნის უკანასკნელს.

მაგრამ ბანდიტიზმით საგეშლობა და მისი გამოყენება შეაძლებელი ხდება არსებულ ხელისუფლების წინააღმდეგ, ამიტომ საჭიროა ბრძოლა ბანდიტიზმის წინააღმდეგ და მისი დუყოვნებლივ ადმოფხვრა მორიგ ამოცანას უნდა შეადგენდეს მშრომელ ხალხისათვის.

საბჭოთა რესპუბლიკა ეს არის მუშურ-გლეხური დიქტატურის განმტკიცება მშრომელი ხალხის ხელისუფლების დამყარება და არა მწარმოებელი, არა მშრომელი კლასის თუ ელემენტების ალმოფხვრა. მშრომელი ხალხის დიქტატურასა და მის სოციალ პოლიტიკურს პროგრამას ვერ ითმენენ მოწინააღმდეგე კლასები და ყოველის ძალ ღონით ცდილობენ ძირი გამოუთხარონ მის არსებობას. ჩვენში კლასიური დაპირისპირება და კლასთა განვითარება არ ყოფილა იმ დონეზე, როგორც ეს არის მაღალ კაპიტალისტურ წარმოების მქონე ქვეყნებში; მიუხედავათ ამისა კლასიურს ალეოლოგიასა და წოდებრივს ტრადიციებს მაინც თავისი შესაფერი როლის თამაში შეუძლია ჩვენში. ისტორიულმა ცხოვრებამ ეკონომიურად დიდი ხანი არის, რაც დასცა ჩვენი თავადაზნაურობა და მათ ბატონობას მთავარი საფეხურები გამოაცალა, მიუხედავად ამისა მათ წრეებში არ გაქრალა წოდებრივი იდეოლოგია და უპირატესობის შეგნება; ეს ფაქტორები გადამქუელ როლს თამაშობენ და თამაშობენ დღესაც ჩვენი ცხოვრების ვითარებაში. ეკონომიურად გაკოტრებასთან ერთად, ჩვენმა ზოგებამ და მასთან ერთად ახლად ადმოცენებულმა ბურჟუაზიამ დაჰკარგა პოლიტიკური ბატონობის საშუალებაც და სოციალური ხელისუფლება ქირურგიული ოპერაციით შეუდგა მათს ალმოფხვრას; ამ გარემოებას კი ვერავითარს შემთხვევაში ვერ შეურიგდება ალნიშნული წრეების შვილები და ისინიც ყოველგვარი საშუალებით ცდილობენ ძირი გამოუთხარონ არსებულ ხელისუფლებას. დღევანდელი ბანდიტური მოძრაობა სწორედ ამ სოციალურ ნიადაგზე არის ალოცენებული. ეს არის სასიკვდილოდ გამზადებულ პარაზიტ წრეების უკანასკნელი ცდა. მაგრამ ისტორიული ცხოვრების ვითარებას ვერ შეაცვლის თავზე ხელ ღებულ ავანტიურისტების ცდები და ძირიან ფესვიანად ალოფხვრის მათ მოქმედებას მეშათა და გლეხთა ბატონობა.

ალსანიშნავი არის აგრეთვე ერთი გარემოებაც. საერთაშორისო ომმა და შეთანხმებულ მდგომარეობაში ეუმეცარ ყოფნამ ხელი შეუწყო საბჭოთა კავშირის შეკავშირნას ოთხმის ყველა ქვეყნებში. ეს კავშირი ვერ აერიგდება ახალი ხელისუფლებას, სოციალისტურს მთავრობას: ის ძველი იდეებით და სულის კვეთებით სულდგმულობს; ძველი წყობილების ალდგენა და ძველი სამხედრო ურთიერთობის დაბრუნებაზედ ოცნებობს. ჩვენში ასეთი კავშირის გაბმტკიცებამ ხელი შეუწყო აგრეთვე მენშევიკური მთავრობის პოლიტიკამაც. მენშევიკების ძთავარ მიზანს შეადგენდა საბჭოთა ორგანიზაციის შეგმბა,—ყველამ გიცოდა მათთვის სულ ერთი იყო ვინ იქნებოდა ამ ორგანიზაციაში. ამიტომ ამ სამხედრო ორგანიზაციაში თავი მოიყარეს ძველი წოდებისა და მაღალი წრეების პირველმა. ისინიც ძალგვდნენ ტონსა და შინაარსს საბჭოთა ძალებს. ამ გარემოებით აიხსნება სწორედ ის, რომ გაბატონებული კლასისა და წოდების შვილები თავისუფლად შეუერიგდნენ მენშევიკურს მთავრობასა და თავიანთი შეს ფერისი ადგილი ჰპოვეს მაშინ. მენშევიკების მიერ ანგარიშობამ განმტკიცა და გაფართოვა ის ტენდენცია ჩვენში, რომელიც შეიქმნა საერთაშორისო ომის პროცესში საბჭოთა პოსტების შექმნით, ეს კარგა თანდათან ძლიერდებოდა და მაგრდებოდა საქართველოში. ძველმა წოდებამ და უსაქმოდ დარჩენილმა ელემენტებმა სამოქმედო ასპარეზი იპოვეს ჩვენში და ერთგვარ ფუნქციის ასრულებასაც შეუდგნენ. საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამ მენშევიკური საბელმწიფოებრივი აპარატი ძირიანფესვიანად გადაბრუნა და ახალს სოციალურს ბორბლებზედ შეუდგა მისა აშენებ ს ძველი საბელმწიფოებრივი შენობა დაირღვა და ბისი შემადგენელი ელემენტებიც ამ ალღვევის პროცესში მოექცნენ. ცხადია ძველმა სამხედრო ორგანიზაციებმაც ასეთ პროცესი განიცადა. მენშევიკურ პოლიტიკით გათამაებული ელემენტები ვერ მოუერიგდნენ ახალს ხელისუფლებას და მისი სწინააღმდეგო საშვალებს მიმართეს. ახალმა ხელისუფლებამ მათ თავისუფლება ალუკვეცა და ბოსტნოკა შრომა და მოჩალება. ეს იყო ბრძოლა პარაზიტიზმის წინააღმდეგ და დღევანდელი მოძრაობაც ამ ნიადაგზედ ალმოცენდა.

ბანდიტიზმი ხელს უშლის საბელმწიფოებრივი აპარატის განმტკიცებას, ეკონომიური და სასურსათო პოლიტიკის სისწორეთით გატარებას, ძალიერ ხშირად არღვევს საწარმოო ძალებს ან აფერხებს ჩვენს წარმატებას, ასეთი შეურაზმულური მოძრაობის წინააღმდეგ საჭიროა სწრაფი და სასტიკი ზომების მიღება.

ყურნალ-გაზეთებიდან

ავსტრიის ბედი.

„დილი ჰერალდი“-ს ვენის კორესპონდენტი იუწყება, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ერთა ლიგა ვერ შეძლებს გამოიმუშაოს სასარგებლო პროექტი ავსტრიის დასახმარებლად, მაშინ ავსტრიასა და იტალიას შორის დაიდება ხელშეკრულება, რომელიც არსებითად მისცემს იტალიას პროტექტორატს ავსტრიაზედ, რაც შეეხება მცირე ანტანტას, ამ შემთხვევაში იუგო-სლავიასა და ჩეხო-სლავაკიას შორის დადებულ მარიენბურგის ხელშეკრულებას შეუერთდებიან პოლონეთი და რუმინია, მასთანვე ყველა ეს ოთხი სახელმწიფო მიმართავენ თავიანთ ორიენტაციას იტალიის წინააღმდეგ, რომელიც იუწყება რომის კორესპონდენტი იმავე გაზეთისა, იტალიის მთავრობამ 29 აგვისტოს უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება ავსტრიის საკითხის შესახებ. იტალიის წრეებში ფიქრობენ რომ შეძლებენ იუგო-სლავია შეცადოს იქონიოს გავლენა ავსტრიაზე, შტირიისა და კარინთიის ოკუპაციის გზით. შესაძლებელია, ეს პროვინციები ავსტრიის თანხვენით იტალიამ დაიჭიროს, მასთანვე იუგო-სლავიის პრესა განგრძობს პროტესტს ავსტრო-იტალიეთის კავშირის წინააღმდეგ და აცხადებს, რომ ასეთი კავშირი ძოიყვანს იტალიეთს კონფლიქტამდე იუგო-სლავიასთან.

კომპარტიების კონფერენცია:

„როტე ფანეს“ ცნობით, კელნში მომხდარ გერმანიასა და საფრანგეთის კომპარტიის ცეკას კონფერენციაზე დაესწრენ—საფრანგეთიდან—კაშენი, ტენენ, კერი, თორეტი და ლაპორტი. გერმანიიდან—ტალგეიმერი, ბრანდლერი, გეორგი და ლიუდვიგი. კონფერენციამ მიიღო შემდეგი ლოზუნგები: ვერსალის სახალო პირობების გაუქმება. რეპარაციის ოკუპაციის უარყოფა, მეიდრო ეკონომიური და პოლიტიკური დაახლოვება გერმანიისა, საფრანგეთისა და სამხრეთ-ამერიკის შორის. ბრძოლა სიძვირისა და საგადასახადო უღლის წინააღმდეგ, დაწესება ფინანსიური და სამრეწველო კანტროლისა, ორგეშის დაშლა გერმანიაში და „იუნისი სიგეილის“ საფრანგეთში, მოწესრიგება მუშათა მებრძოლი რაზმებისა და შექმნა მუშათა მთავრობის.

გერმანიის კომპარტიაში.

კომპარტიის ცეკამ მოწოდებით მიმართა გერმანიის მუშებს, რომელშიაც აიკიდ ეს მთავრობის შემთანხმებელს პოლიტიკას. „თუ მუშათა ბიუროკრატია არ დაგებმარებათ თქვენ,—ამბობს მოწოდება,—მაშინ გამოდით სიტყვიერების დროს თქვენ თვითონ და ასწიეთ კლასთა ბრძოლის დროშა. შეჰქმენით მთლიანი პროლეტარული ფრონტი, დაწყებულებული ძირიდან და აირჩიეთ ახალი მეთაურები, რომელნიც მზათ არიან ბრძოლისათვის. მოწოდებაში მოყვანილია მთელი რიგი მოთხოვნილებებისა, სხვათა შორის: მონოპოლიზაცია გადასახადისა და შემოტანის, ნედლი მასალის, მძიმე ინდუსტრიისა და მიწეთ ბის და სახლთა ნაციონალიზაცია მუშათა კონტროლის ქვეშ.

კომუნისტები აკ.

ფაბეტტატებმა ვიხეორნეს და შარტელემ, რომელნიც ეკუთვნოდნენ პ. ლევის ჯგუფს, მიჰმართეს ამ ჯგუფის წევრებსა და დამოუკიდებელ პარტიის წევრებს მიწოდებით არ შეუერთდნენ სოციალ-დემოკრატიასთან ამ ჟამად შეერთების წინააღმდეგ ილაშქრეს ოოზენფელდიც, რომელიც გადავიდა ლიდებესის მხარეზე. ოოზენფელდი სასტიკად აკრიტიკებს სოციალისტურ ბლოკის შეჰქმნას რეიხსტაგში, რომელიც მისი აზრით შექმნილ იყო დამოუკიდებელთა მთავრობაში შეტყვეის მიზნით. ოეტორი ილაშქრებს ებერტის რესპუბლიკის დაცვის კანონისა და დამოუკიდებელთა პოლიტიკის წინააღმდეგ ამ საკითხში. ოოზენფელდი სწერს: „დამოუკიდებელნი საფუძვლით პასუხის მგებელნი არიან იმის შესახებ, რომ დიდი მოძრაობა, რომელიც დაიწყო რატენაუს მოკვლის შემდეგ, დამთავრდა ეხოლოდ ძარმაპალ კომპრომისით“. ოოზენფელდს აზრით, სოც. დემოკრატების შეერთება დამოუკიდებელთან არაფერ თუ არ მოგვცემს ორგანიზაციულს მთლიანობას ბუშათა მასებში, არამედ გაარღმავებს უფსკრულს სოც-დემოკრ. და კომუნისტებს შორის. მუხედავად იმისა, რომ სოც. დემ. ბეერ დათმობაზე მიდიან დამოუკიდებელთა მიმართ ქალ ლ ლ ლზედ, გაერთიანებული პარტია მაინც ვერ ეარჩენა მხოლოდ რეფორმისტული და გაატარებს კოალიციონურ კოალიციონურ პოლიტიკას. შემდეგ ოოზენფელდი მიუთითებს, რომ დამოუკიდებელთა მრავალი წევრი არ მოისურვებენ დამორჩილებას სოც-დემ. და შეიძლება, გადავიდნენ კომუნისტებთან.

გერმ. ნეთმა დაკარგა 100 მილიარდი მარკა ოქროთი.

გერ მ. ნეთის მთავრობამ გამოაქვეყნა ოფიციალური ცნობა, რომელიც ატარებს პასუხის ხასიათს პენკ ოეს უკანასკნელ გამოსვლებზე. ცნობაზე ალნიშნულია გერმანეთის ეკონომიური კრიზისი, გამოწვეული ომისა და ვერსალის ხელშეკრულების მიერ. ყველა დებულებანი, რომლითაც პუანკარე ცდილობს დაამტკიცოს, რომ გერმანეთმა თითონ შეუწყო ხელი მარკის კურსის დაცემას სიცრუეა, რადგან ის იებებოდაუდ დესი სისულელე გერ მ. ნეთისათვის. მხოლოდ საფრანგეთი არის დაინტერესებული მარკის დაცემით და ამით აიხსნება მისი პოლიტიკაც. რამდენათაც ეცემა მარკა, იმდენათ იაფი ჯდება საფრანგეთისათვის გერმანეთის ნახშირი. ორი წლის უკან ტონ ნახშირზედ ირიცხებოდა 25 მარკა ოქროთი საერეპარაციო თანხიდან, ხლა კი ტონი ნახშირი უჯდება ოკეანეშირეებს 4—5 მარკა ოქროთი. ამ მილიარდებს, რომელიც არ არის ჩათვლილი გერ მ. ნეთის აქტივში და საშუალება ეძლევა ნახშირის იაფად მიწოდების თავის ინდუსტრიისათვის, უცხოელს არ ძალუძს კონკურენცია გაუწიოს საფრანგეთს და ამ გარემოების შედეგია ინგლისში და ამერიკაში უმუშევართა გადიდება. პუანკარე ცდილობს, რომ გერმანეთმა, გადიხადა 1921 წ. დეკემბრამდე 4 მილიარდი მარკა ოქროთი. ნ. მეკვილად კი გერმანეთმა გადიხადა ფულად 2 მილიარდი 200 მილიონ, ხოლო 16,3 მილიარდი მარკა ოქროთი. ამ ჯამს უნდა დუმატოთ კიდევ 10,7 მილიარდი მარკა ოქროთი ოკუპაციის ხარჯებისათვის. ამ რიგად საერთო ჯამი უდრის 100 მილიარდ მარკას ოქროთი.

თურქეული პრესა

ტამბოლი გაზეთი „ილერი“. „მოოფლიოს მდგომარეობის“ სათაურ თ მოგვითხრობს შემდეგ:

თანამედროვე პოლიტიკის მმართველები, მომავლის ისტორიკოსებმა და კრიტიკოსებმა ვგონებ მეტად უნდა აწამონ. აუარაჯდებას აქცევენ? კონფერენციები, ყრილობები იმართება გაუწყვეტლივ. შეიძლება კიდევ ჩვენდა მიუწვდომელი, საიდუმლო ყრილობები ხდებოდეს და ისევე საჯაროდ უშედეგო რჩებოდეს. მსოფლიო მნიშვნელობის გენუის კონფერენცია და მისი დამატება ჰაგის ყრილობა, სრულის გაკოტრებით დაშლილ იქმნა. ამ დღეებში მიღებული დეპეშების ცნობით, ინგლის—საფრანგეთის დაწყებული ლონდონის მალაპარაკებისაც ვერავითარი დადებითი შედეგები ვერ მიიღია. ამ გვარად ალმოსავლეთის საკითხები კი კონფერენციიდან კონფერენციაზე გადადის.

ალბრეტრიობას არასოდეს ასეთი მწვავე მომენტები არ განუცდია. ისტორიის მიერ ალნიშნული კრიზისები, დღევ ნდელთან შედარებით, უმნიშვნელო. დღევანდელი კრიზისი საერთაშორისოა, საყოველთაოა. იგი შეიცავს მთელს მსოფლიოს. ჩვენი შეხედულობით ბედნიერ მდგომარეობაში მყოფი სამხრეთი ამერიკა, სკანდინავია და სხვა ქვეყნებიც დღევანდელი კრიზისის გამო ცუდს მდგომარეობას განიცდიან.

ამერიკას შეერთებული შტატებში უმუშევრების როდენობა ინგლისზე შედარებით ორჯერ მეტია. არსებითად მრეწველობის ქვეყნად ცნობილი გერმანეთის მარკის ლირებულება იმდენად დავარდა, რომ ფაბრიკების ამუშავებისათვის საზღვარ გარეთიდან ნედლი მასალაც ვერ მიუღია, და იძულებული ხდება მუშაობის ენერგია შეაჩეროს. საფრანგეთისა და ბელგიის ფინანსიური მდგომარეობის გაუმჯობესება დამოკიდებულია გერმანეთისაგან მისაღებ კონტრიბუციაზე და გერ მ. ნეთს კი ვალის გასტუმრება არა სურს, ანუ გადახდა ვერ მოუხერხებია...

მსოფლიო ომმა თუმცა ზოგიერთი საკითხი გადაწყვიტა, მაგრამ იმდენი ახალ ახალი საკითხები დაბადა, რომ მათი უმტკივნეულოდ გადაწყვეტა ორი საუკუნე მაინც მოუნდება... რუსეთი, ანუ აზია, თურანი, რომელიც დღეს ენვერ-ფაშის თავგადასავალის ასპარეზად არის გადაქცეული?. რუსები დღევანდლამდე ისტორიაში მოუბსენებელი და და არ ნახული გაბედულობით გამოვიდა, მაგრამ მისი ცხოვრებაში გატარება, შეუძლებელი დარჩა, მან ჯერ კიდევ მიზანს ვერ მიაღწია. საყურადღებო ბარე, მსოფლიოს ეკონომიური წონასწორობის თვალსაზრისით ამ ქვეყნის, ასე სალაპარაკოში ჩავარდნა. რუსეთის საკითხი ჯერაც კიდევ არაა გადაჭრილი. რუსეთთან სავაჭრო ურთიერთობა დასავლეთის მიერ ჯერ მნიშვნელობის არ არის. პოლიტიკოსების და ეკონომისტების წინაშე, რუსეთის საკვე ძეკს.

მაგალი ეს აზბ, რომის სახელმწიფოს უკანასკნელი ხანებში ებრაელების მიერ განაცდ უბედური ხანასა მოვაგონებს. დიახ! ფილისტიმიაში მცხოვრებმა ერთმა მუჭა ხალხმა წამებისა და ტანჯვის სისასტიკე განიცადა. უბედურება საერთო იყო. ყველა აუტანელი მდგომარეობიდან თავ დაღწევისათვის მხსნელი მფარველის და წინამძღვარის მესიის მოლოდინში იყო.

დღეს კაცობრიობა ასეთ იმედებსაც მოკლებული არის. მსოფლიოს წონა სწორობას შერყევის გამო, ადამიანს შვილებ მძიმე სასოწარკვეთილებას ალიარ მცემულნი. დღეს მიზანს უკვე მივღწეთო, რომ გაიძახიან, ისინიც კი წარსულის მდგომარეობას ნატრობენ. საუკუნოების მიერ შექმნილი საერთაშორისო წონა-სწორობა შეირყა და ახალი ვერ დაწყარდა.

ეკონომიური საკითხები ნორმალურ კალაპოტში უნდა მოეწყოს, რომ ამ არანორმალურმა პოლიტიკამაც ჩვეულებრივი მიმართულება მიიღოს. ამ საქმის მოწესრიგებისათვის ვისმეს მიერ, რაიმე ინიციატივის გამოჩენასაც ვერა ვხედავთ. ქალალდის ფულით დაცემული ახალგამწიფოები საქონელს ვერ ყიდულობენ და მისი ქალალდის ფული ლირებულობის უარყვი ახალგამწიფოებიც, საქონელს ვერ ასაღებენ. ერთი სიტყვით საქონლის გაცვლა-გამოცვლა ალარ ხდება.

ხელოვნურად შექმნილი კრიზისი მეტად ძლიერდება. მაგალითად: ალმოსავლეთის კრიზისი ბოლოს მოღება მხოლოდ ერთი ბრძ.ნების გაცემაზე არის დამოკიდებული. დღევანდელი ომის გაგრძელება ითხოვს სისხლის ღვრასა, მაგრამ ალმოსავლეთის საკითხი კი ბოლოდ უსისხლოთ გადაწყდეს.

ერთი პირის და მეორე კი სმირნის ნავთ საუდელში გასაგზავნი საიდუმლო ორი ხომალდი, რომელთაგან ერთი, ოსმალეთს განთავისუფლების და სრული დამოუკიდებლობის მაღალ ქალალდს, რომელის სიგნეთი და სიგ ძე კი ოცი სანტიმეტრისაგან შესდგება, გადასცემს ანგორას და ასეთივე პატარა ზომის ქალალდს, მეორე ხომალდი მიაწვდის ათინას, სადაც ოსმალეთის ინტერესების ხელშეუხებლობა იქნება ნაბრძ ნები, საკითხს გადაწყვეტს და ალდგენილ უბედურებასაც ბოლო მოეღება.

ოსმალეთ საბერძნეთის ომი

ხმირნის ალების გამო

ნაუენი. 12 სექ. ტატეიაში ჩამოფრინდა ბერძნების 9 ჰაეროპლანი, რომელმაც ჩამოგდნა სმირნიდან ბერძნების არქივი.

ბორდო. 12 სექ. სმირნაში ოსმალეთის ჯარების შეკავლის დროს ალაფვითარი ინციდენტი არ მომხდარა.

კრაუდენი. 12 სექ. სმირნაში ჩავიდა ქემალ-ფაშა.

ბერძნების ხანძარი

ბორდო. 12 სექ. წითელმა ჯვარმა მიმართა ერთა ლიგის საბჭოს დეპეშით, რომელშიაც იგი ალნიშნავს ერთა ლიგას საბერძნეთის ჯარების მიერ ჩადენილ სიმხეცის შესახებ. ერთა ლიგის საბჭომ უპასუხა, რომ იგი ორივე მებრძოლ მხარეს ურჩევს თავი შეიკავონ ასეთ სიმხეცის ჩადენისაგან.

ბორდო. 12 სექ. ერთა ლიგამ მიიღო ანგორის მთავრობის რომში მყოფ წარმომადგენლის სახელზე გაგზავნილი დეპეშა, რომელშიაც აწერილია საბერძნეთის არმიის ძალადობა მუსლიმანების მცხოვრებლების წინააღმდეგ.

კრაუდენი. 12 სექ. სმირნაში ჩამოსული ლტოლვილები — ქრისტიანები აცხადებენ, რომ საბერძნეთის ჯარები საშინელ სიმკაცრეს იჩენენ მცხოვრებლებისადმი, რასაც ადგილი ჰქონდა ალიდანში.

რომი. 12 სექ. ბრუსიდან იტყობინებიან: ბერძნების მიერ ცეცხლ-წაკიდებულ სოფლები სეკნა და სკალანოვი ალწვიან. იტალიის მეზღვაურებმა გადარჩინეს მრავალი მუსლიმანების ოჯახები.

ოსმალეთის არმიის გამარჯვების გამოძახილი

ბორდო. 12 სექ. ოსმალეთის ჯარების გამარჯვების გამო, კონსტანტინოპოლში

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გამართა მთელი რიგი მანიფესტაციებისა. მიუხედავად პოლიციის მიერ მიღებულ ზომებისა, მანიფესტანტების ერთმა ჯგუფმა გამართა საწინააღმდეგო მანიფესტაცია საბერძნეთის მისიის შენობის წინ. მიღებულია ზომები წესრიგის აღსადგენად, მოკავშირეთა ჯარების მთავარ სარდალმა გამოაქვეყნა პანიფესტი, რომელშიაც იგი კანონიერად სთვლის ოსმალეთის მცხოვრებთა ზეიმს, მაგრამ გამოსთქვამს მწუხარებას მანიფესტაციების გამართვის გამო და მოითხოვს დაუყოვნებლივ მის შეწყვეტას. ის იძლევა განკარგულებას მიღებულ იქნეს გაბედული ზომები და აცხადებს, რომ წესრიგის დარღვევისათვის ხმარებული იქნება—სამხედრო კანონები.

ნაუენი. 12 სექ. გაზ. „დეილი ტელეგრაფის“ ცნობით, ინდოეთში მუსლიმანებმა თავისი სახლები ფლაგებით მოსთეს და მეჩეთებში გამართეს სამადლობელი ლოცვა ოსმალეთის ჯარების გამარჯვების გამო.

რომი. 12 სექ. რომში მყოფმა მუსლიმანების კოლონიამ აღნიშნა ოსმალეთის ჯარების გამარჯვება, მეჩეთში ზეიმები და ლოცვების გამართვით.

ბორდო. 12 სექ. ოსმალეთის ჯარების გამარჯვების გამო, ინდოეთში დღესასწაულები იმართება.

საბერძნეთში.

ნაუენი. 12 სექ. მრავალ პოლიტიკურ მოღვაწეთა მარკის შემდეგ, ტრიანდოფილაკოსმა მოახერხა ახალი კაბინეთის შედგენა, რომელშიაც ალეგოროპულოსმა დაიკავა გარეშე საქმეთა მინისტრის ადგილი.

ბორდო. 12 სექ. საბერძნეთის ახალი კაბინეთი მიღებს ფიცს კვირას. კაბინეთში არც ერთი ვენიზელოსისტი არ არის.

ნაუენი. 12 სექ. ამ დღეებში პარიზში მოელიან ვენიზელოსის ჩასვლას.

ბორდო. 12 სექ. ტრიანდოფილაკოსის ახალ კაბინეთში შედიან შემდეგი პირნი: გარეშე საქმეთა მინისტრი—კალეგოროპულოსი, შინაგან საქმეთა მინისტრი—პაპაიონი, ფინანსთა—ეფტაქიონი. ტრიანდოფილაკოსმა განაცხადა, რომ ახალი კაბინეთი ისახავს მიზნად დაამყაროს წესრიგი და დაიცვას საზავო კონფერენციაზე ბერძნების ინტერესები. კაბინეთი იდგომება პარტიის გარეშე და იქ მას ეკუთვნება ანტანტოფილური ხასიათი. პარაგელოპულმა განაცხადა, რომ დღევანდელ პროტესტებში ის ვერ გაბედავს დანიშნოს ვენიზელოსი საბერძნეთის წარმომადგენლად საზღვარგარეთ.

საბერძნეთის ჯარებს შორის

მოსკოვი. 12 სექ. მცირე აზიიდან ჩამოსული საბერძნეთის ჯარების სულიერი განწყობილება ძალიან აწუხებს საბერძნეთის მთავრობას, პირეოში ჩამოსული 7000 სალდათი წარმოადგენს სრულიად უდისციპლინო არმიას, რომელიც დაჟინებით მოითხოვს დემობილიზაციას. მთავრობა მზადაა შეასრულოს მისი სურვილი, რითაც ის ფიქრობს თავიდან აიშოროს შინაური გართულებანი.

ქემალ ფაშას სმირნაში ჩასვლის გამო

მოსკოვი. 13 სექტ. ქემალ ფაშასთან ერთად სმირნაში ჩავიდნენ ოსმალეთის დიდი ეროვნული კრების წევრები. ჩამოსულებს დიდი ზეიმით შეხვდენ.

ვენიზელოსი

მოსკოვი. 13 სექტ. გაზ. „ობსერვერის“ ცნობით საბერძნეთის წრეები ლონდონში ფიქრობენ, რომ კონსტანტინე უარს განაცხადებს მეფობაზე, რის შემდეგ ვენიზელოსი ჩაუდგება მთავრობას სათავეში.

— გაზ. „მატენი“ იტყობინება, რომ ვენიზელოსს მიელიან პარიზში.

მოლაპარაკება

მოსკოვი. 13 სექტ. ინგლისში მიდენილია ქემალ ფაშას ოფიციალური დეპეშა, რომლითაც ის იწვევს მოკავშირეთა წარმომადგენლებს საბერძნეთის მთავარ შტაბში მოლაპარაკების პირობების განსახილველად.

ათინაში.

მოსკოვი. 13 სექტ. ათინაში მიღებულია მკაცრი ზომები წესრიგის დასაცავად, მანიფესტაციები და კრებები აკრძალულია თეატრები და კინემატოგრაფები დახურეა.

საბერძნეთის ჯარების გასვლის გამო.

მოსკოვი. 13 სექტ. კონსტანტინოპოლის სარწმუნო წყაროებიდან იტყობინებიან ჩატალჯიდან საბერძნეთის ჯარების ნაწილის შესახებ. ამ წესვლას ხსნიან იმით, რომ ბერძნები მზად არიან დასცალონ ფაიკია.

ინგლისის ჯარები.

მოსკოვი 13 სექტ. ინგლისის ჯარები გადმოსხეს მარმარილოს ზღვის ნაპირებზე.

მესოპოტამიაში,

მოსკოვი. 13 სექტ. ლონდონიდ ნ მიღებულ ცნობის თანახმად, 1000 კაცისაგან შემდგარი მფრინავთა რაზმი მიემგზავრება მესოპოტამიაში ოსმალეთის (ყამოტოვეულია) დასაცავად (დასასრული არ არის მიღებული)

რუსეთი

რუსეთ იაპონიის კონფერენცია.

მოსკოვი 12 სექტ. კონფერენციის პერსპექტივების შესახებ ამბ. იოფემ განაცხადა, რომ მისი აზრით, იაპონიის ხალხს სურს დაუყოვნებლივი შეთანხმება რუსეთთან, რომელიც არ ატარებს არავითარ აგრესიულ პოლიტიკას.

პეტროგრადის პროფკავშირთა კონფერენცია

მოსკოვი 12 სექტ. პეტროგრადის პროფკავშირთა კონფერენციაზე გამოირკვა, რომ მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში პეტროგრადის მრეწველობას გამოუშვია 40 მილიონი მანეთის (ოქროთი) ღირებულების ფაბრიკატები.

ყველაზე უფრო ნაყოფიერება ეტყობათ საფეიქრო, ტყავეულობის და თამბაქოს საამრეწველოებს. ამ ე მად საგრძნობლად აღდგენილია ლითონის ქარხნების ტექნიკური მოწყობილობა.

მისალმება ამბ. ლენინს.

მოსკოვი 12 სექტ. პეტროგრადის მბეჭდავების საგუშაგო ყრილობამ გაუგზავნა ამბ. ლენინს დეპეშა, რომელშიაც გამოსთქვამენ უსაზღვრო სიხარულს ილიჩის გამოჯანმრთელების გამო და სთხოვენ დაეწროს ოქტომბრის დღესასწაულს პეტროგრადში.

შრომის დროშის ორდენი

მოსკოვი. 12 სექტემბერი. 45 დივიზიის სრულიად უკრაინის ცენტრალურმა აღმასკომმა დააჯილდოვა შრომის დროშის ორდენით შრომის ფრონტზე განსაკუთრებული ენერგიის გამოჩენის გამო.

ლითონის წარმოება ციმბირში

მოსკოვი. 12 სექტ. ლითონის მრეწველობის კრიზისი ციმბირში მცირდება ციმბირის სამრეწველო ბიუროს იმედის ვალებს და ანვითარებს სავ ბრო ოპერაციებს.

ხელახალი არჩევნები ყირგიზეთში.

მოსკოვი. 12 სექტ. მთელ ყირგიზეთში ხელახალ არჩევნებზე საბჭოებში გავიდნენ კომუნისტები—დიდი უმრავლესობით.

დახვარება დამშეულებს

მოსკოვი. 12 სექტ. რუსეთის დამშეულთა დამხმარე სპარსეთის კომიტეტმა გაუგზავნა ტაშკენტის დამშეულთა დამხმარე კომიტეტს კონცერვები და გალეტები.

ოზურგეთი

წყალდიდობა

ბათომი. აგვ. 12. წყალდიდობის დროს ოზურგეთში ქუთაისის ქუჩაზე წყალი ერთი ადლის სიმაღლეზე იდგა, ზოგ ადგილში კი ორი არშინის სიმაღლეზე. ორი სახლი დანგრეულია. დაზიანებულია ბევრი სახლები, გაფუჭებულია ბევრი სურსათი და საკონელი, მეზობელ სოფლებში მდგომარეობა უარესია, გაფუჭებულია 400 დესეტინა სიმინდი. გურიას და სამეგრელოს სიმშილი ემუქრება.

ბათომი. ბათომში საბოლოოდ შედგა წყალდიდობისაგან დაზარალებულთა დამხმარე კომიტეტი, რომელშიაც შედიან ც. ა. კომიტეტის, პარტკომის და პროფკავშირების წარმომადგენელნი.

ახალი ამბები

— სამეურნეო ბანკის საბჭოში. სამეურნეო ბანკის საბჭო ამით აცხადებს, რომ 11 სექტემბრიდან 25-ე შეგროვებული უნდა იქმნას ძირითადი თანხა ამ ბანკის მოქმედების განახლებისათვის, ამიტომ ვისაც სურს წევრობა ამ დაწესებულების, უნდა მობრძანდეს საწევრო ფულის შემოსატანად ,მის ძველ ბინაზე, სასახლის ქ. № 6, 10 საათიდან—3 საათამდე. საზოგადო კრება მოწვეული იქნება არჩევნების მოსახდენად, ფულის მოგროვების შემდეგ, ორი კვირის განმავლობაში.

— ჭურდობა. გუშინწინ, აგვისტოს 12-ს, დაახლოვებით შუადღის 12 საათზე, ივანე-ბოგოსლოვის ქუჩაზე № 17, გაქურდულ იქნა ას.-ამწ. ვანო და შოფერი შაქრო ედიშერაშვილების სახლი, მათი შინ არ ყოფნის დროს. წაღებულია ძვირფასი ნივთეულობა და ტანისამოსი—სულ 20 მილიონ მანეთის ღირებულებისა.

გერმანია და ანტანტა

გერმანია ბელგიის მოდაპარაკება

ნაუენი. 12 სექ. ბელგიის დელეგატები გაემგზავრენ ბერლინიდან, ისინი შეთანხმების ხელს არ მოაწერენ მანამ, სანამ ბელგიის მთავრობა არ მისცემს თავის თანხმობას გერანტიების სახით გერმანიის ხაზინის ვალდებულებათა მიღებაზე 6 თვის ვადით. დელეგატები გაუგზავნენ ბელგიის კაბინეთს სიტყვიერ მოხსენებას.

ნაუენი. 12 სექ. პარიზში გამოემგზავრენ გერმანიის სტატისტიკოსები ფინერი და ბერგმანი საკონტროლიუციო საკითხის განსახილველად იმ შემთხვევისათვის, თუ ბელგიის მთავრობა საკონტროლიუციო კომისიას მანდატს საკითხის განხილვას.

ნაუენი. 12 სექ. პრეზიდენტ ებერტის მიერ ზემო ხილეზიის დამხმარე კომიტეტის დელეგატების მიღების დროს, კანცლერმა ვირტი გამოთქვა მწუხარება, რომ ბელგიის კაბინეტმა შეუძლებლად გახადა გერმანიასა-ბელგიის შეთანხმება. დაჟინებით მოითხოვა რომ, ხაზინის ვალდებულებანი 6 თვის განმავლობაში გაანაღდებია გერმანიის ოქროთი. საკონტროლიუციო კომისიის დადგენილების თანახმად, მიუხედავად იმისა, რომ გერმანიის ფინანსებისათვის თვალის თვე ყველაზე უფრო მძიმეთვეთ ითვლება, ვირტმა აღნიშნა, რომ გერმანიის ხალხს დაცვა უნდა შეადგენდეს მთავრობის უმთავრეს მიზანს.

ნაუენი 12 სექ. პრესის აზრით, მდგომარეობა ძალიან რთულია და თითქმის უნდგებიც გაზ. „ქაინ ფრანსეზის“ აზრით, საკონტროლიუციო კომისია უფრო ჩქარა მიაღწევდა კომპრომისს თუ არ მიმართავდა „სანქციებს“.

უცხოეთი

არაბთა შორის.

მოსკოვი. 13 სექტემბერი. არაბეთში ერთვნული მოძრაობა იზრდება ინგლისელთის ტომები მოითხოვენ სრულ დამოუკიდებლობას და ინგლისის ბატონობისაგან გათავისუფლებას. ფეისლის მთავრობა, რომელიც იყო ინგლისელების იმპერიალიზმის, გადადგა ვინაიდან არაბები არ სცნობენ მას.

საშიშარ მდგომარეობის გამო ინგლისის პრეზიდენტ კოკსმა განაცხადა, რომ ფეისალზე მოხდა (გამოტოვეულია) და რომ ახლა მოსოპოტამიაში არ არის მთავრობა. კოკმას შესძლო სასტიკი რეპრესიებით აჯანყების ჩაქრობა.

ოსმალეთის ჯარების გამარჯვებასთან დაკავშირებით დიდი ეროვნული აღტაცებაა. მდგომარეობა ფრიად სერიოზულია.

რ. ხ. ფ. ხ. რ. და ანგორა.

მოსკოვი. სექტემბრის 13-ს, ოსმალეთის ჯარების გამარჯვების გამო, ამბ. კარახანის მისალოცი დეპეშის პასუხად მიღებულია ანგორის მთავრობისაგან დეპეშა, რომელშიც გამოთქმულია იმედი და სიხარული, რომ ძლევამოსილი ხავის შემდეგ მეგობრობის და ძმობის კავშირი, რომელიც აკავშირებს ანგორას საბჭოთა რუსეთთან, უფრო განმტკიცდება.

ამერიკის წითელი ჯვარი სმირნაში.

მოსკოვი. სექტემბრის 13-ს ამერიკის წითელი ჯვრის მინდობილობით სმირნაში გაემგზავრა მაიორი მალადინი სმირნაში მყოფ ლტოლვილ ბერძნებისადმი და სოხეთისადმი დახმარების აღმოსაჩენად.

მოკავშირეთა ეხკადრა.

მოსკოვი. სექტემბრის 13-ს ახლო აღმოსავლეთის წყლებში თავმოყრილია ოკეანეშიერეების საერძოლი საბრძოლო ხაზედოსაზღვრო ძალები, მათ შორის დიდი ნაწილი ბრიტანეთის და საფრანგეთის ესკადრისა. ოკეანეშიერნი ლებულნენ ზომებს, რათა ნეიტრალური ზონა არ იქნეს დარღვეული.

ირლანდიაში.

მოსკოვი. სექტემბრის 13-ს, ირლანდიის თავრობის ახალ თავმჯდომარემ განაცხადა, რომ ბრი თავრობა გაანტერეს ინგლის-ირლანდიის შორის ხელშეკრულების გაანხორციელების პოლიტიკას და, რომ ის გამოსახავს პარლამენტს საგანგებო უფლებებს წესიერების აღსადგენად.

პარტიული ცხოვრება

ქ. ახალ. სენაკი. პარტორგანიზაციამ 3 სექტემბერს პირველად მიიღო აქტიური მონაწილეობა პოლიტიკურ დემონსტრაციაში. საზოგადოდ უნდა ითქვას, რომ სენაკის მშრომელმა საზოგადოებამ ბრწყინვალედ ჩაატარა ახალგაზდათა საერთაშორისო მოძრაობის დღესასწაული. არ დარჩენილა არც ერთი ორგანიზაცია, რომელსაც თავისი წრფელი თანაგრძნობით ძასიურ მიტინგზე არ აღენიშნა მუშურ-გლეხურ სოციალისტურ ახალგაზრდობის ბრძოლა საერთაშორისო კაპიტალის წინააღმდეგ.

სენაკის პარტკომის სახელით მეტად ძვრძნობიარე და ახალ გაზრდულ ოპტიმიზმით გაჟღენთილი სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. გ. მუშიშვილმა. ამხანაგმა დაახასიათა ახალგაზდათა ბრძოლის მნიშვნელობა იმპერიალიზმ-კაპიტალიზმთან, ძველ-მელთა კლასის ბრძოლაში და განსაკუთრებით ხაზი გაუსვა იმ გეზსა და ძიზნებს, რომელსაც ეისახურება საქ. მეძარცხენე სოც. ფედ. რევოლიუციონერი ახალგაზდობა. ინტერნაციონალური ჰიმნმა და მქუხარე ტაშმა დაფარა ამხანაგის სიტყვები.

ამხ. გ. მუშიშვილის ბინადარსიანმა სიტყვამ დიდი შთაბეჭდილება დასტოვა მიტინგის მონაწილეებზე, ძაგრამ მარტო ამით რიდი ამოიწურა ყველაფერი, ჩვენი პარტიის ორატორი არც ერთჯერ არ გამოსულა საზოგადოებაში საბჭოთა რეჟიმის დღიდან. დიდძალი ლეკემეტები ალ. მაცერად უყურებდენ ჩვენს პარტიას და არ ძოსწონდათ მისი ლეგალობა. ამხ. გ. მუშიშვილის გამოსვლამ 3 სექტ. მრავალრიცხოვან მიტინგზე საკუდამოდ გაფანტა ასეთი შეხედულება.

ყველამ აშკარად იგრძნო, რომ ჩვენი პარტია ნამდვილ რევოლიუციონერია თავისი ბუნებით და თავისუფალ მუშაობის საშვალების მქონე. ამ გარემოებამ პარტიულ ამხანაგებშიაც გამოიწვია დიდი აღფრთოვანება, განსაკუთრებით აღტაცებაში მოვიდნენ ამხანაგი მუბები, სოფ. ისულის პარტორგანიზაციის წევრები, რომლებსაც ცალკე მწკრივი შეედგინათ და განსაკუთრებული ადგილი დაეჭირათ აღლუმში.

პარტიული ამხანაგების ერთვნა განვითარება სისტემატიური კრების გზით ხდება. პარტკომს მიღებული აქვს ზომები, რათა არც ერთი ამხანაგი არ დარჩეს პოლიტ განათლების გარეშე. ორგანიზაციაში ეწერება მოსწავლე—ახალგაზდობაც. განზრახულია სამოსწავლო წლის დაწყების პირველ დღეებშივე ახალგაზდათა ორგანიზაციის დაარსება. ამ თავითვე სწარმოებს ამ ნიადაგზე მუშაობა. ორგანიზაცია განიცდის დიდ ფინანსიურ უსახსრობას, რაც ძლიერ უშლის ხელს პარტკომის მუშაობის უფრო ფართო ნიადაგზე დაყენების საქმეში.

ლ. ბოფერია.

ილიას საფლავზე

სექტემბრის 12 (ძვ. სტ. 30 აგვისტო) შესრულდა 15 წელი, რაც ტრაგიკულად გარდაიცვალა ილია ჭავჭავაძე.

ორმოცდა ათი წელი იყო ილია ჭავჭავაძე ქართული სიტყვისა და ქართული აზრის მებაირახტრე.

და სწორედ ეს დიდი პიროვნება მოსაგონიაქ[illegible] ზე ქარ[illegible] თავის [illegible]

თუმცა არ ყოფილა გამოცხადებული ფართო ცნობებით ილიას 15 წლის თავის აღსანიშნავად სამოქალაქო და საეკლესიო პანაშვიდის გადახდა, მაგრამ ხალხს მაინც გაეგო და დანიშნულ დროზე მთაწმინდას ბლომად მოაწყდა.

მგოსნის მოგონება, მისი საფლავის სიმბოლიური ძეგლის ხილვა ყველას სიამოვნების და სერიოზულობის იერს ჰგვრის.

მგოსნების ილიას და აკაკის და დიმიტრის საფლავები ნაირი-ნაირი ფერის ყვავილებით და ვარდებით არის შემკული.

მთაწმინდის გალავანს ხალხი თანდათან ეკვატება და სრულიად ივსება.

იწყება საეკლესიო პანაშვიდი ილიას სასაფლაოზე.

პანაშვიდის პროცესში სიტყვას კათალიკოზი ამბროსი ამბობს.

მის შემდეგ უხდიან პანაშვიდს დიმიტრის და აკაკის.

ილიას საფლავზე, საეკლესიო პანაშვიდების დასრულების შემდეგ, სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის წარმომადგენელი ვასილ ბარნოვი ამბობს სიტყვას.

სიტყვა სავსეა მწარე მოგონებებით და თანამედროვეობის განცდით. მოხუცი ბელეტრისტი აღნიშნავს ილიას ღვაწლს, მის შემოქმედების სახეობას და პრაქტიკულ საქმიანობას, იგონებს მის ტრაგიკულ სიკვდილს და აღნიშნავს, რომ ის სისხლის ჩრილობა, ილიას რომ აღუბეჭდა სპეტაკ შუბლზე ქართველმა ნაძირალამ მანამ იქნება დაიარაებული, სანამ ჩვენ, ილიას მიმდევარნი და მოწაფენი არ გავუკვეთით მასწავლებლის იდეას და სალიტერატურო დარგში ძოლვაწეობით ლიტერატურის საუნჯეს არ გავადიდებთ.

შემდეგ სიტყვას კონსტანტინე გამსახურდია ამბობს. სიტყვას ორ აკლია ჩვეულებრივი რიხი. იგონებს ილიას შეძოქმედების გენეზისს და საქართველოს ნაციონალური სულის გარკვეულ ფორმაში ჩამოსხმას ილიას სახელთან აკავშირებს. სიტყვა ძირითადად პათოსი სჭარბობს.

მდუმარედ შეკრებილი ხალხი, სხვა და სხვა ვნებით და განცდის შთაბეჭდილებით ბრუნდება.

განთარი.

პედაგოგიური ჟურნალისათვის.

საქართველოს მასწავლებელთა ორგანიზაციის ისტორია თავის ევოლიუციით და სტრუქტურით, ძველ ფორმაში არ ეძზგავსება სხვა ქვეყნების, განსაკუთრებით განათლებული ევროპის მხარეების ძასწავლებელთა მოძრაობის ისტორიას. ჩვენ ამ წერილში არ გვაქვს განზრახული ამ ისტორიათა ახალოგიასხვაობაზე ვილაპარაკოთ, მხოლოდ საქართველოს პედაგოგიური მოძრაობის ისტორიიდან გვიხდა გავიხსენოთ ერთი გარემოება.

ეს გახლავსთ ჩვენი პედაგოგიური ორგანოს არსებობის საკითხი.

მას შემდეგ, რაც სამასწავლებლო სარბიელს მოსწყდა მცოვანი პედაგოგი და სალიტერატურო სფეროში ნამუშავე ლუარსაბ ბოცვაძე, იწყება ჩვენი პედაგოგიური სალიტერატურო და სამეცნიერო ჟურნალის შეწყვეტაც.

ჩვენ ყოველთვის ვიცავდით, რომ ეს პიროვნება შეადგენდა ჟურნალ „განათლებაზ“ არსებობის ერთ საყრდენ წერტილს, მაგრამ მათ გვეგონა, რომ იყო პერსონალი იმ პედაგოგთა, რომლებიც შემდეგშიაც ჩვეულებრივი აქტივობით გააგრძელებდნენ მუშაობას და ჩვენს ერთად ერთი ჟურნალის არსებობას არ შესწყვეტდნენ და ისედაც ეკონომიურად დაუძლურებულ მასწავლებლობას სულიერ საზრდოს არ მოუსპობდნენ.

ჩვენი ასეთი იმედი საბოლოოთ, არ გამართლდა. რამდენიმე წელია, რაც ჩვენს სუსტს, თითქმის არ არსებულ პედაგოგიურ ლიტერატურას პედაგოგიური ორგანო აღარ ამშვენებს და ეს გარემოება კი ამტკიცებს იმას, რომ ქართველი მასწავლებელი მოტეხილია სულიერად,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

...ერ სჩქეფს მასში ის პოტენცია, ...ომელიც მის წარსულს ახასიათე... ...და ხოლმე და საკუთარ ინდივიდუ...ლურ სახეს არ უკარგავდა.

...ამ დროს, როცა ყოველი პოლი...ტიკური და სალიტერატურო ჯგუ...ი ჩვენში სცდილობს საკუთარი ...ორგანო გაიჩინოს და მის გარშემო ...ააერთიანოს თავის ინტელექტუალურ ...ალთა მობილიზაცია, ჩვენი მასწა...ლებლობის ასპარეზზე არ სჩანს ...რც ერთი პატარა გაზეთი-ბროშუ...რა, რომელსაც პერიოდული ხასი...თი ჰქონოდეს და პედაგოგიურ წერი...ლებს დაბეჭდავდეს.

...არც ერთ სამეცნიერო და სალი...ტერატურო ორგანიზაციას არ აქვს ...ამდენი რეზონი წერისა და სამწერ...ლო მოღვაწეობისა, როგორც ეს ...პედაგოგიურ უწყებას ენიჭება ახა...ლი მიმდინარეობათა გამო ექსპე...რიმენტალურ პედაგოგიაში.

...თავისუფალი აღზრდის თეორია, ...ტრომის სკოლის პრინციპები, იდე...ალური საბავშვო ბაღები და საერ...თოდ აღზრდა-სწავლის ახალ რაცი...ონალურ ნიადაგზე დაყენება — აი ის ...ფარმიელი, რომელზედაც ყოველი ...პედაგოგის და დაინტერესებული ...პიროვნების აზრი მოითხოვს გარ...კვევას და ერთი ან მეორე მიმა...ართულების მიღებას ან უარისყო...ფას პედაგოგიურ მიმართულებაში.

„სამკალი ბევრია და მუშაკი კი ...ოლად სჩანს“ ასეთი არის დღეს ...ჩვენი მდგომარეობა სალიტერატუ...რო ასპარეზზე, სადაც საბრძოლველ...ი ბევრია, მაგრამ პედაგოგი რა...�დი, კალმით ელში პერიოდულ ...გამოცემაში არსად სჩანს და ისედაც ...ეძვალტყავებულ ჩვენს მასწავლე...ბლობას სულიერი ლუკმაც გაწყვე...ტილი აქვთ.

...ომის და რევოლიუციით გამო...წვეული ეკონომიური კრიზისები ...თავის დროზე ახდენდენ თავის უმე...ტესი გავლენას ჩვენი ჟურნალის გა...მოცემის საქმეში, მხოლოდ არას...დროს ისე ხანგრძლივათ არ შეჩე...რებულა, როგორც ეს უკანასკნე...ლად ხდება.

ჩვენ მრავალ ახალ აზრებსა ვქა...დაგებთ, მრავალი ახალი იდეითა ...ეძლევიგებთ ჩვენ ახალგაზდობას, ...ოომელთაც სურსთ და ძრომობენ ...საკასწავლებლო არენაზე, მაგრამ ...ამავე დროს არა გვაქვს ერთი პატა...რა ჟურნალი, რომელიც თავის ფუ...ცლებზე იტევდეს ამ ახალ იდე...ათა და აზრთა სამკვიდროს ახსნას ...და მოწოდებას ახალგაზრდა პედა...გოგთათვის, რომლებიც პირველად ...იწყებენ მოღვაწეობას და ძველებსა, ...რომლებსაც ძველი დოქტრინალუ...რი ნორმები ქონდათ შეთვისებული ...პედაგოგიურ მეცნიერებაში და ეხ...ლა კი მოეთხოვებათ ახალი მიმდი...ნარეობანი გაიცნონ და ახალ პრი...ციპებზე აგონ თავისი პრაქტიკუ...ლი საქმიანობა.

ჩვენ სრულებითაც არა გვსურს, ...პროფესიონალური (ასწავლებელთა) ...კავშირის ინტელექტუალური სისუ...ტით ავხსნათ ჩვენი ჟურნალობა, ...პირიქით, ამ დარგში მრავლად არი...ან ახალ იდეების. მიმდინარეობნის ...მცოდნე პიროვნებანი, რომლებსაც ...ჩვენდა საბედნიეროდ შესწევთ უნა...რი აზრთა კომბინაციისა და აზრო...ვნების უნარისა, მაგრამ არ არის ...ჩვენს შორის მტკიცე ორგანიული ...ასოციაცია, რომელიც აერთებდეს ...მასწავლებლებსა და განათლების და...რგის მუშაკთ ერთ მთლიან ფორმა...ციაში საქართველოს მასშტაბით.

და ეს კი არ ეპატიება ისეთ გო...ნებრივად მომუშავე ძალებს, რო...გორიცაა მასწავლებლობა.

დრო არის ეს სირცხვილი თავი...დან ავიშოროთ. არაფერი სიძნე...ლეს არ წარმოადგენს. ერთი პატა...რა, თუნდაც ყოველ კვირეული, პე...დაგოგიური ჟურნალის გამოცემა, ...რომელიც შინაარსით უნდა აკმა...ყოფილებდეს ცენტრისა და პერი...ფერიის მასწავლებელთა სულიერ ...მოთხოვნილებებს და როგორც ასვ...თი, მრავალ გამოძახილს იპოვნის ...ყველას მხრივ.

თუ დღევანდელი კავშირის ცე...ნტრი (განათლების მუშაკთა) ვერ შესძლებს ამ საქმის მოგვარებას, ეს უნდა იკისროს კერძო ინიცია...ტორთა, დაინტერესებულ პირთა ...ოლეგიამ და მთელი მასწავლებლო...ბის სულიერ მოთხოვნილებას გა...მოეხმაუროს, პედაგოგიური ორგა...ნოს დაარსებით.

ჩვენ ვილით ამას.

გ. თავზარაშვილი.

ცოტა რამ კოოპერაციაზე

დიდი ხანი არ არის გასული მას შემდეგ, რაც ჩვენში კოოპერატიული მოძრაობა შემოიჭრა. პირველ ხანებში ამ მოძღვრებას ფართე საზოგადოება დიდი სიმპატიით არ ეპყრობოდა, თუ არ მივიღებთ გამონაკლისს შემთხვევებს მხედველობაში, მაგრამ მიუხედავათ ამისა, რაც დრო გადიოდა, კოოპერაციის ვარშამო საგრძნობი რიცხვი წევრებ საიყრიდა თავს. საერთოდ პროვინციის კოოპერატივებზე შეიძლება ითქვას, რომ საქმე სასურველად არას დროს არ ყოფილა დაყენებული და ამის მიზეზით ყოველგვარი უკმაყოფილება ნოყიერ ნიადაგს პოულობდა და ერთგვარი რეაქცია იწყებოდა ამ დაწესებულების წინააღმდეგ. სხვა და სხვა საშუალებით ეს რეაქცია საშუალოდ დაძლეულ იქნა და ამის შედეგი იყო ის, რომ კოოპერატივის რიცხვი ჩვენში საგრძნობლად გაიზარდა. დღეს ჩვენში არ არის არც ერთი მივარდნილი თემი, რომ იქ კოოპერატიული დუქანი არ არსებობდეს. მაგრამ სამწუხარო და სავალალო ის არის, რომ კოოპერატივის წევრების დიდმა უმრავლესობამ არ იცის თუ რა მიზანს ემსახურება კოოპერაცია და რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენს ცხოვრებაში. კოოპერატივის მოვალეობას არ შეადგენს მარტო ის, რომ მან რამოდენიმე პროცენტით კერძო ვაჭრებზე ნაკლებად გაუძვირა საქონელი ან დაწლის ბოლოს თავის წევრებს ანგარიში ჩაუბაროს. ჩვენ ვიცით, რომ განათლებულ ქვეყნებში კოოპერატივები უდიდეს როლს თამაშობენ სხვა და სხვა დარგში, განსაკუთრებით კი კულტურულ-განმანათლებელ სფეროში. ჩვენში კი ამ ხრით თითქმის არ ფერი გაკეთებულა, რაც უდიდეს და მიუტევებელ დანაშაულად უნდა ჩაეთვალოს ამ დარგში მომუშავეთ.... ზოგ ადგილას ჩვენში კოოპერატივები ძალზე დასუსტდნენ, ძლივს ითქვამენ სულს, ზოგმა მათგანმა კი უკვე განუტევა სული.

შეიძლება ამ სამარცხვინო საქმეში ჩვენებურ კოოპერატორებმა ბრალი დასდვან საერთაშორისო ეკონომიურ პირობების მოუწესერიგებლობას, მაგრამ მიუდგომელი მსაჯული ბრალს დასდებს თვითონ მათ, ვინაიდან ზოგი მათგანი როგორც უცოდინარობით, ისე სხვა მოსაზრებით ვერ უძღვებიან ამ საქმეს. ჩვენში თითქმის არ ყოფილა ჯერ არც ერთი შემთხვევა, რომ კოოპერაციის წევრებისთვის გაეცნოს კოოპერაციის მნიშვნელობა, თვითეულ კოოპერატივის წევრს უნდა ჰქონდეს გათვალისწინებული თუ რას წარმოადგენს ის ორგანიზაცია, რომლის წევრიც ის არის. თვითეულ წევრს უნდა ჰქონდეს წარმოდგენილი ის მიზანი, რასაც კოოპერაცია ემსახურება, კოოპერაციის წარმოშობის მიზეზზე და მის ისტორიაზე უნდა ჰქონდეს ყველას გარკვეული მცოდნეობა. მაგრამ სამწუხაროთ ეს ზემოდ დასმული კითხვები გაურკვეველია ზოგ „ინსტრუქტორებისათვისაც“ და ეს არის მიზეზი იმ საშინელი მდგომარეობის, რომელშიაც კოოპერატივები მოექცნენ. საჭიროა ყოველივე ნაკლს დროზე მიექცეს ყურადღება, დროზე გამოსწორდეს, თორემ როცა ფაქტის წინაშე დავდგებით, მაშინ ვერავითარი ცდა სიკმეს ვერ უშველის.

ქართველი.

1. შრომისა და ტვირთზიდვის ფულით შეცვლის შეტანის უკანასკნელ ვადად დანიშნულია სექტემბრის 15.

2. მოქალაქენო, დაიჩქარეთ თქვენი მოვალეობის შესრულება. შეიტანეთ ტვირთზიდვის გადასახადი.

3. კიდევ მოგონება—სექტემბრის 15 ს უკანასკნელი ვადაა ტვირთზიდვის გადასახადის შესატანად.

4. ტვირთზიდვისა და შრომის გადასახადი—ეს დახმარებაა ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტისთვის ქალაქის გაუმჯობესებლობის საქმეში.

5. ტვირთზიდვის გადასახადის წარმატებითი შემოტანა თავ დებია ტფილისის ელექტროფიკაციისა.

6. ქალაქის გამშვენიერება-გაშენება—ეს თვით მოსახლეობის საქმეა.

7. მუშები პატიოსნურად ასრულებენ თავის მოვალეობის კვირეულებზე. მოქალაქენი ვალდებულნი არიან გადაიხადონ ფული ნაცვლად ტვირთზიდვის ბეგარისა.

8. შრომისა და ტვირთზიდვის გადასახადი მოხმარდება მარტოდ-მარტო ქალაქის ელექტროფიკაციას.

41

ამიერ-კავკასიის რკინი: გზების

საამქართველომ

მთელ ლიანდაგზე, ბათომიდან სალოღლ-სადახლომდე ყველა შტოებით, ტვირთების გაზიდვა აკრძალულია.

ყველა წიხანდელ განკარგულებათა შესაცვლელად არის განმარტება, რომ თანახმად საქართვ. სასურსათო სახალხო კომისარიატის ცნობისა, ამის მიღებისთანავე ნება-დართულია ყოველგვარი ტვირთის გადაზიდვა, გარდა პარკისა, ბრეშუმის და მეაბრეშუმეობის სხ. პროდუქტების, მატყლის, აგრეთვე დაკეტილ მაზრებიდან ხორბლეულობის, რომელიც გადასაზიდათ საჭიროა სასურს. სახალხო კომისარიატის სპეციალური ნებართვა.

(№ 33. 3—1). რკინის გზების უფროსის მაგიერ ნ. **ლედერი.**

ტფილისის ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტის მიწათ-მოქმედების განყოფილება უკანასკნელად აცნობებს

ყველა სახლის პატრონებს, რომ სახლების რეგისტრაციაში გასატარებლად საანგარიშო ფურცლების წარმოდგენის ვადა გაგრძელებულია **20 სექტემბრამდე.** სიდლო სარეგისტრაციო ბარათების გაცემის ვადა

ოც ოქტომბრამდე

სახლის მცლობელობა, რომელიც არ გატარდება რეგისტრაციაში გაძოცხადებული იქნება ფუტრონოთ და გაძოცხადდება ქალაქის საგუთრეთ.

№ 28 3—2

ქ. ტფილისის ...ერ...ბ...ბ...ბ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წერილი რედაქციის მიმართ.

მოქ. რედაქტორო!

გაზ. „კომუნისტის“ № 201-ში მოთავსებული იყო წერილი პასუხათ ვიდაც ბატ. მაქიმეს“, სადაც ხეგათაშორის მგ ვიყავი მოხსენებული, ჯამაგირის შესახებ. რაც შეეხება მარტის ჯამაგირს, მე ეხლაც მიფულებელი მაქვს. მე იმ ხანებში, როდესაც არიგებდნენ ჯამაგირს, ვიყავი ავად და ჩემს მაგიერ დადიოდა ლედა თითქმის ორი თვე და ვერაფერი ვერ მიიღო.

მე რომ მივედი, ხაზინადარმა, ამხ. ჩიქოვანმა, გამომიცხადა, რომ „თქვენი ჯამაგირი აღებულია და გვარიც მოწერილი არის მგალობლიშვილი“.

მე მიკვირს: ჩემი ჯამაგირის მიღებავის შეეძლო, თუ არა მე? რა ვიცი იქნება ახალი მგალობლიშვილები იმ დენ-ში-ან იმ კომისარიატში და მე ვსთხოვდი კობიძეს გაეგებინა ის ახალი დაბადებული მგალობლიშვილი, რომელმაც მიიღო ჩემი ჯამაგირი.

დ. მგალობლიშვილი.

—

მოქ. რედაქტორო!

ნება მომეცით თქვენი გაზეთის საშუალებით გავსცე პასუხი ამხ. კობიძეს ფაქტების ხარი გაგება, მრავალ ფეროვანი განათება ყოველ ლოლიკურად მოაზროვნე ადამიანისათვის მისაღებია, თუმც შესაძლებელია ის ადამიანი არც კი შეურიგდეს ამ ფაქტებს. მაგრამ ფაქტების დამახინჯება ეს ლოლიკის წიხაზე ერთნაირი ბარბაროსობა და მე ამხ. კობიძის ასეთი საქციელი მაკვირვებს.

რამ აიძულა ქალაქ ტფილისის და მისი მახლობა საბჭოდრო კომისარი, ამხ. კობიძე, რისთვის მოუნდა მას „კომუნისტის“ № 201-ში მოთავსება ისეთ წერილის, რომლის სტრიქონები სიმართლეს ჩემს შესახებ სრულიად არ შეეფერება.

მე-6-ე პარაგრაფში სწერს: „ლაფერაშვილი არ გამოცხადდა სამსახურში 24—25 მაისს და იღებდა მონაწილეობას გამოსვლებში, რის შემდეგაც საფილტრაციო კომისიას დადგენილებით ის იქნა დათხოვნილი და შემდეგ დაპატიმრებული“.

ასეთი თამამი თქმა დაუშვებელია!

24 მაისს მე დილის 9 საათიდან 1 საათამდის ვიყავი საბჭოდრო კომისარიატში, რის შემდეგაც მე და პოლიტ. კომი ამხ. ჯუსტირიოვი წავედით ტფილისში. ის დარჩა იქ, ხოლოდ მე წამოვედი სახლში, რადგანაც მე, როგორც სამხედრო ინსტრუქტორი საბჭოდრო საყოველთაო სწავლების, არ ვიყავი ბოველ სამ საათამდის ეყოფილ ყავი სამხედრო კომისარიატში. გზაში შეეხვდა ამხ. ედენტი.

კინო პოლოსთან შემოგვხვდა ეტლით მიმავალი საბჭოდრო კომისარი ამხ. კობიძე, რომელმაც ედენტის საშვალებით მიბძანა წასულიყავი კომისარიატში, რაც მე დაუყოვნებლივ შევასრულე.

5 საათზე კომისარი მოვიდა და გამოცხადა, რომ მე ვარ დატუსაღებული საგანგებო კომისიის დადგენილებით, რის შემდეგაც გადამგზავნა საგანგებო კომისიაში.

ასე რომ 25 მაისს მე უკვე ციხეში ვიყავი და, ყოველ შემთხვევაში, არ შემეძლო არც 24 და არც 25 მაისს მიმეღო მონაწილეობა გამოსვლებში.

ციხიდან გამოსული იმ დღეს ვ. გამოვცხადდი კომისარიატში, რადგანაც არ ვიცოდი თუ დათხოვნილი ვიყავი.

ამხ. კობიძემ გამომიცხადა, რომ მე ვარ დათხოვნილი საგანგებო კომისიის დადგენილებით.

ასე რომ თვითონ ამხ. კობიძის სიტყვებიდან ჩანს, აქ საფილტრაციო კომისია არავფერ შუაში არ ყოფილა.

რისთვის მოუნდა ამხ. კობიძეს ასეთი დამახინჯება ფაქტების, მე ჯერ-ც ვერ გამიგია.

და თუ „მაქს—იმენ“ საპასუხო წერილში სხვა პიროვნებების გარჩევაში ამხ. კობიძე ისეთივე სამართლიანად, პირნათლად იქცევა როგორც ჩემს მიმართ, მე ეხლოდ ირონიულ ამბოდიასმენტებით შემიძლია შეეხვდე ასეთ თავხედურ გამოსვლას.

ი. ლაფერაშვილი.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი—ნინაური კომეტა

ჩქარ მატარებელთა № 5 და 6-ის მარშრუტი

კავკასიის რკ. გზების საოლქო სამმართ. განკარგულებით

ჩქარი მატარებელნი №№ 5 და 6, რომელნიც დადიოდნენ ბათომ-როსტოვ-პეტროგრადის შორის ხარკოვის ხაზით, 15 სექტემბრიდან ტფილისიდან და 17 სექტემბრიდან პეტროგრადიდან და როსტოვიდან ივლიან ახალი მარშრუტით: სამხრეთ-აღმოსავლეთის, რიაზან-ურალის და მოსკოვ-ყაზანის რკინის გზებზე კოზლოვ-რიაზანის და მოსკოვ-ყაზანის რკ. გზის ხაზით.

(№ 34. 2—1)

კავკასიიდან ჰურის ტვირთვა

აკრძალვა

საქარ. სასურსათო სახალხო კომისარიატის ა/წ. 9 აგვისტოს თარიღით და № 7884 ით ტელეფონოგრამის თანახმად; თივლავის და სიღნაღის მაზრები სასურსათო გადასახადის აკრეფ-ს დროს ხორბლეულის გატანის მხრივ გამოცხადებულია დახურულად, ნებადართულია ხორბლეულის მიღება და გაგზავნა მხოლოდ სასურსათო სახ. კომისარიატის მისამართით.

(№ 32. 3—1) რკინის გზების უფროსის მაგიერ ლედერი.

საქართველოს სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის

სახალხო სასურსათო კომისარიატი

უნივერსალური მაღაზია № 1.

სასახლის ქ. ჟირარდისეული მაღაზია.

ყველაფერი,

რაც საჭიროა სასოფლო მეურნეობისათვის, მოიპოვება მაღაზიაში № 2.

ბლეხანოვის ქ., სახელოსნო კლუბის პირდაპირ.

სასურსათო

მაღაზია № 3.

ვაგზლის ქ., ამიერკავკასიის რკინის გზების საამართველოს მესავალ-ს პირდაპ. რ.

საკომერციო

განყოფილება

ევანგელოვის ქუჩა № 2.

მიღებულია ახალი პარტიები:

ფარაღლეულისა, ვენის ცნობილ ფირმის „ჰონარის“ ფეხსაცმელისა, საგალანტერეიო საქონლისა, მინისა, ემალისა და ალიუმინის ჭურჭლეულისა და ფართო მოთხოვნილების სხვა საგნებისა.

ფასები შეუცვლელია

პროფკავშირთა წევრებს 10 პროც. ფასდაკლებით.

სასოფლო-სამეურნეო იარაღ-მანქანები:

გუთანი, სათესი მანქანები, სამურველი, თივის სათიბი, კულტივატორები, სეპარატორები და სხვა. სახლის სახურავი რკინეული, ფანჯრის მინები, კუვალდები, კანაფი, ინსტრუმენტები, ლურსმანი, ლომები, წერაქვი, ჩაქუჩი, გოგირდი, შაბიამანი და სასოფლო მეურნეობისთვის საჭირო სხვა მასალები.

საბაზრო ფასებზე იაფად:

ფქვილი, ხორბალი, ჭვავი, შეგრეხული, ქატო, ანაცერი, შეგრეული თივა, ქერი.

ყიდულობს:

აბრეშუმს, ფრიზულს, აბრეშუმის პარკს და სხვა სასურსათო და პირველ საჭიროების ნედლ პროდუქტებს როგორც ფულად, აგრედვე საქონელზე გადაცვლის წესით.

მუშათა რაიონებისთვის საქონლის მისაწოდებლად

მოკლე ხანში გაიხსნება

ფართლეულის მაღაზია № 4

ვაგზლის ქ., ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სამმართველოს მესავალის პირდაპირ.

№ 30. 1—1